

Miscellanea.

Участь Данила в битві під Крессенбрунн.

Король českий Оттокар, повідомляючи 5-го жовтня 1260 р. папу Олександра VI про свою славу побіду під Крессенбрунн, писав у листі між иньшим: „*gravis belli, quod adversum Belam et natum eiusdem Stephanum, Ungariae Reges illustres, et Danielem Regem Russiae et filios eius et caeteros Ruthenorum ac Tataros qui eidem in auxilium venerant... auctore Deo gessimus*“ [Monumenta Germaniae, Scriptores IX р. 184]. Також і стирийська літопись віршована (Steierische Reimchronik) оповідає, ніби то „die Rossen“ підпомагали Белі у тій битві.

Сі вісти жерельні й спонукали сесе, що всі учені історики західні оповідають про підпомогу, яку Данило, король галицкий вивслав Белі, яко про факт що не підлягає найменчій непевности. Сю вість знаходимо і у найновішого історика австрійської держави (Huber — Geschichte Österreichs I. 538). Єї повторює автор монографії про Белю IV, що вийшла перед двома роками (Moritz Werthner, Ungarische Revue 1893 ст. 383). Навіть і польські історики, як наприклад Шуйский (Historia Polski I, 163), не вагають ся в тім зовсім. Противно історики російські і галицко-руські не згадують нічого про сей цілий факт. Для них немов би не істнували Annales Ottocariani та Steierische Reimchronik.

Порівнаймо оповідане про поміч Данила королеви угорському з сучасними подіями в князівстві Галицкім та зі словами Волинської літописи.

В р. 1259 і 1260 заливають сей край татарські полчища. Хан Бурундай звиває Данила, щоб ішов з ним на Литву, хочияч через

се зломати союз Данила з литовським князем Миндовгом. Данило вислав лиш свого брата Василька а сам посунув ся до Берестя. Але се не вдоволило Бурундая і він приказує зруйновати всі укріплення городів галицких. По-при се візвав знову обох князів, щоб особисто перед ним ставились. Але і скм разом лиш Василько і Лев послухали его розказу. Данило, боячись за своє життє, утік до Польщі а звідселя на Угорщину: Въ лѣто 6769 (1261); Данилови же убоявшу ся побѣже въ Ляхи; а изъ Ляховъ побѣже во Угры (Гал.-вол.-літопись). Тут ще замітимо, що Гал.-волинська літопись поміщує вістку про утечу Данила під р. 1261. Одна се річ доказана і загально відома, що хронольогія сеї літописи доста каламутна та що все заходить о кілька літ ріжницї між властивою датою, а роком у ній поданим. І се булоб дивним а навіть рішучо неможливим, колиб сеся літопись, що скрупулятно записує всі походи Данила, нічого не знала про виправу Данила 1260 р. З другого боку не маємо ніякої звістки про побут Данила 1261 р. на Угорщині. Коли се матимем на увазі, то мусим згодитись, що оповіданє Оттокара в листї до пани і стирийської літописи віршованої — з одного боку і вість у Гал.-волинській літописи з другого відносять ся до одного і того самого факту.

Тепер доперва можемо цілу подію представити у властивому сьвітлі. Оба жерела сучасні тож і оба заслугоють віри. Вони й не суперечать собі! Тяжко притиснений Татарами утік Данило на Угорщину, щоб просити в свого свояка Белї IV помочи против Татар. Ми знаємо, що не в добру хвилю трафив він. Король угорський збирав як раз всі свої сили, щоб знищити свого соперника Оттокара. Мабуть обіцяв він Данилови поміч, але аж по побіді над королем ческим. Однак королеви галицкому нічого було з голими руками вертати, тож прилучив ся до війска угорського, щоб зараз по побіді одержати поміч. Данило був проте в битві під Крессенбрунн; однак не яко король на чолі свого війска в підпомозї Белї IV, лиш яко втікач перед Татарами, що просив помочи.

Мирон Кордуба.

До Болоховщини: Губинське городище.

Погляд на Болоховську територію, висловлений проф. М. Дашкевичом 1874 р. в розправі про „Болоховську землю“ (землі по горішній Случи й Бугу), хоч знаходить собі з часом все нові підпори і доводи своєї правдивости, та не переборов ще цілком непевности